Бары дөйдулар пролетарийдара, холбоһуҥ!

САНТА ОЛОХ

ХАҺЫАТ 1931 СЫЛ АЛТЫННЫЫ 15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

⊙ № 49 (7122). ⊙ 1991 сыл. Муус устар 20 күнэ. Субуота ⊙ Сыаната 8 харчы

Өйүүн—муус устар 22 күнүгэр Владимир Ильич ЛЕНИН тереебүтэ 121 сыла туолар

Москва. В. И. Ленин 1920 сыл ыам ыйын 1 күнүгэр.

(ССТА фотохрониката).

Ленинград. Большой Казачьей переулок (билигин Ильич переулогун) 7 №-дээх дьиэтигэр В. И. Ленин 1894 сыл олунньутугар киирбитэ уонна 1895 сыл муус устарыгар диэри олорбута. Бу дьоҕус дьиэ иккки хоһуогар хаһаайыттар олорбуттара, нерүүөр үөрүгүнааҕы мунчук хоско – Ленин. Кини бүтүннүү айар үлэҕэ бас бэриммитэ, кыраһыын лаампатын уотугар «Норуот доҕотторо» диэн кимнээҕин уонна кимнэрэй социал - демократ а р ы утары хайдах сэрилэһэллэрин?» диэн үлэтин суруйбута.

Маннык, Большой Казачьейга, В. И. Ленин курдуҥуокка биирдэ сылдьар соратниктара кэлэллэрэ. Маннык А. А. Ванеев, П. К. Запорожец, Г. М. Кржижановскай, В. В. Старков уонна атын да табаарыстар сылдьыыбыттара.

Сиэмокка: Ильич переулогар 1894—1895 сс. В. И. Ленин олорбут уонна үлэлээбит 7 №-дээх дьиэтэ; историческай дьиэҕэ туруоруллубут мемориальнай дуоска.

С. Смольскай фотота. (ССТА фотохрониката).

РСФСР КП райкомун пленума

Информационнай иһитиннэрии

Муус устар 18 күнүгэр РСФСР КП райкомун уочараттан суох пленума буолла.

Пленум, атын үлэҕэ барбытынан, Е. А. Борисовы партия райкомун уонна юнии бюротун састаабыттан таһаарда, М. Н. Сибирякову райсовет председателиэн талыллыбытынан райком бастакы секретарын эбээһинэннэн босхолоото. Пленум А. Е. Филипповы, эмиэ атын үлэҕэ барарынан, партия райкомун рабочай бөлөҕүн салайаччытын дуоһунаһыттан босхолоото, онуу тэҥэ бюро састаабыттан таһаарда.

Салгыы партия райкомун бастакы секретарын туһунан боппуруос көрүлүннэ. Онуоха бастаан бюро чилиэнэ **Т. В. Ноев** маҥнайгы сүһүөх уонна сыахтааҕы партийнай тэрилтэлэриттэн бу дуоһунаска кандидатуралары туруоруу түмүктэрин билиһиннэрдэ. Уонсай партийнай мунньахтарга, анкеталааһынҥа, онуу тэҥэ биирдиилээн коммунистары кытта бэсиэдэлэһиҥэ, сүрүннээн, маннык дьон ааттаммыттарын иһитиннэрдэ: Дальнай Востоктааҕы политология уонна социальнай салайыы институтун истээччита В. Е. Попов, ороҕуонньаҕы партийнай тэрилтэ хонтуруоллуур комиссиятын председателэ А. Р. Сартыдаев, партия райкомун иккис секретаря А. С. Птицына Чурапчы сельсоветын председателэ А. А. Захаров. Ол эрээри оссо пленум буолуон иннинэ В. Е. Поповтан уратылар бэйэлэрин кандидатураларын устуммуттар. Райком бюрота пленумнаах, Попов кандидатуратын туруорда.

Ити кэнниттэн райсовет аппаратын МСПТ секретаря **Н. Н. Хоютанов** бу тэрилтэ коммунистарын уонсай мунньахтарын уураабар олоҕуран райком бастакы секретарынан А. А. Захаровы таларга этии киллэрэр. Ол эрээри таб. Захаров бэйэтин кандидатуратын устунарын туһунан этиитин пленум ылынна. В. Е. Попов бэйэтин программатын билиһиннэрдэ, ыйытыларга эпиэттээтэ. Кини кандидатуратын өйөөн тыл эттилэр: **М. П. Филиппов, Е. Е. Васильев, М. М. Максимов, Т. М. Лыткин, Н. Н. Кандинскай**, райком бюротун чилиэннэрэ **М. Н. Сибиряков, П. И. Попов, С. И. Никитин.**

Райком чилиэннэрин кистэлэҥ куоластааһыннарынан **РСФСР Коммунистическай партиятын Чурапчытааҕы райкомун бастакы секретарынан Вячеслав Егорович Попов** талылынна.

РСФСР КП Чурапчытааҕы райкомун бастакы секретара Вячеслав Егорович ПОПОВ

В. Е. Попов 1953 сыллаахха Чурапчы оройуонун Болугур иэһилиэгэр төрөөбүтэ. 1978 сыллаахтан ССКП чилиэнэ.

1969 сыллаахха Мутудай орто оскуолатын бүтэрэн баран иккис сыл Калинин аатынан колхозка производствоҕа үлэлэбитэ. 1971—1976 сс. СГУ физико-математическай факультетыгар үөрэммита. Университетэкка математика учуутала идэтин ылан баран, бир сыл Чурапчытааҕы интернат-оскуолаҕа бу идэтинэн үлэлэбитэ. 1977 сыллаахха ЫБСЛКС Чурапчытааҕы райкомун иккис секретарынан талыллар. Манна үс сыл кэриэтэ үлэлэбитин кэнниэ 1981 сыллаахха партия райкомун партийнай-тэрийэр үлэҕэ отделыгар инструкторынан ыыталлар. Онтуу сылыгар оччотооҕу Карл Маркс аатынан совхоз парткомун секретарынан талыллар. Бу дуоһунаска 1985 сыллаахха диэри үлэлиир. Салгыы Чурапчы сельсоветын исполкомун председателинэн, онтон 1987 сылга диэри Якутскай куорат ССКП Ярославскайдааҕы райкомун инструкторынан үлэлэбита.

1987—1990 сс. —партия Чурапчытааҕы райкомун партийнай-тэрийэр отделын сэбиэдиссэйэ, 1990 сыл балаҕан ыйыттан —Дальнай Востоктааҕы политология уонна социальнай салайыы институтун истээччита.

В. Е. Попов 1987 сыл тан партия райкомун чилиэнэ.

БҮГҮҺ ДА СИТИҺИННЭЭХТЭР

Дириҥ сельсоотутар 15 маҕаһыын киирэр. Кинилэр бастакы кварталы ситиһиннэрдээх түмүктээтилэр. Ол курдук, Дириҥнээҕи бороҕуукта маҕаһыына (сэбиэдиссэйэ Мария Васильевна Платонова) бастакы кварталлааҕы былаанын 800 солк., табаары атыылыыр маҕаһыын коллектива (сэбиэдиссэйэ Мария Кирилловна Камалова) 58,7 бырыһыан куоһардылар. Хайахсыттааҕы Чакырдаах табаары атыылыыр маҕаһыннар коллективтара (сэбиэдиссэйдэр Екатерина Николаевна Филиппова, Аграфена Андреевна Тоскина) эмиэ үүгэй үлэлэхтэр.

Бу сельпоҕа киирэр Дириҥ остолобуойа (сэбиэдиссэйэ Поселькая Наталья Николаевна) былаанын 134,6 бырыһыан толордо.

Л. НОГОВИЦЫНА.

СУРУНААЛ КҮНЭ

Хоптоҕоҕо Чычаас кулууба аһыллан, олохтоохтор сыныаланнарын быаанныахтык ыытар буолбуттара ыраатта. Кулуун директорынан Екатерина Михайловна Петрова, уусуран салайааччынан Наталья Петровна Аммосова, иккиэн да культура уустук үлэтигэр элбэхтик эриллибит, бу үлэни баһылаабыт специалистар ананан үлэлиллэр.

Кулуутка рабочайдар, суөсүүнүттэр, ыччат, кырдьаҕастар сыныаналлар. 16 нүөмэрдээх библиотека филиала «Сурунаал күнүн» ыытта. Ый ахсын тахсар Үлэ Кыһыл Знамята орденнаах «Наука и жизнь» диэн научнай-популярнай сурунаалга ананна. Библиотека үлэһитэ буолан тураммын, бу сурунаалга библиотечнай-библиографическай ырытыны оҥордум. Сурунаалтан аҥаччы туох туһалаах аҥаран сөптөөкүн быһаардым. Бильярд туһунан ыстатыйаны сиһилии билиһиннэрдим.

Сурунаалы ырытыы кэнниттэн Чычаас кулуубун аҥаныт сылга ахсыныыга тэриллибит бильярдыттар кулуутарын чилиэннэрин хүрэхтэһиллэрэ буолла. Бу кулуубу сүөсүүт М. М. Старостин салайан үлэлэтэр. Күрэхтэһиини сельскэй Совет культурацаа уонна спорка бастаанай комиссиятын председателэ депутат Н. М. Старостин уонна спортивнай саала директора Е. К. Колесов тэрийэн ыытылар. Барыта 15 оонньоотчу кытына Күрэхтэһиҥ бэрт эрийсиилээхтик барда. Түмүккэ бастакы миэстэни отделение рабочайа Н. Попов ылан, көҥүллүү сылдьар выпелыынан, аналлаах жетонунан наҕараадаланна. Үлэһиттэр олус астынан тарҕастылар.

М. СЕРГЕЕВА.

Бастыҥнар ааттаннылар

Сүөһү кыстыгар социалистическай куоталаһыы алта ыйдааҕы түмүктэрэ таһаарылыннылар

Совхозтар иккки ардыларыгар куоталаһыыга: «Мутудай» совхоз (директор И. А. Пинигин, партком секретаря М. Н. Макарова, профком председателэ А. Н. Аммосова) 37,42 балы хомуйан бастакы миэстэҕэ таҕыста. Бу совхоз кыстын алта ыйыгар үүтү валовой ыаҥын былаанын 83,8 бырыһыан, үүтү государствоҕа туттарыы былаанын 100,8 бырыһыан, бир фуражнай ынахтан ыаҥын былаанын 92,6 бырыһыан толордо. Народнай депутаттар ороҕуоннааҕы Советтарын РСФСР Компартиятын Чурапчытааҕы райкомун көҥүллүү сылдьар Кыһыл знамята, 1000 солк. харчыынан бириэмийэ туттарыллар.

«Бахсы» совхоз (директор Н. Н. Попов, партком секретаря И. Н. Кандинскай, профком председателэ Н. И. Хоп) 36,11 балы хомуйан иккис миэстэни ылла, совхозка 750 солк. харчыынан бириэмийэ туттарыллар.

Эрилик Эристиин аатынан совхоз (директор И. А. Филиппов, партком секретаря С. Н. Никитин, профком председателэ В. Р. Иванов) 33,56 балы хомуйан үһүс миэстэлэнна. Кониахэ 500 солк. харчыынан бириэмийэ туттарыллар.

Отделениелар иккки ардыларыгар куоталаһыыга: Толоон отделениета (управляющай П. Л. Решетников) 41,33 балы хомуйан бастакы миэстэҕэ таҕыста. Бу отделение үүтү валовой ыаҥын былаанын 97,4 бырыһыан, үүтү государствоҕа туттарыы былаанын 124,8 бырыһыан, бир фуражнай ынахтан ыаҥын былаанын 117,9 бырыһыан толордо. Кыайыылаахха народнай депутаттар ороҕуоннааҕы Советтарын РСФСР Компартиятын Чурапчытааҕы райкомун көҥүллүү сылдьар Кыһыл знамята, 500 солк. харчынан бириэмийэ туттарыллар.

Толой отделениета (управляющай П. Е. Александров) 40,89 балы хомуйан иккис миэстэни, 400 солк. харчынан бириэмийэни ылла.

Чакыр арендный предприятиета (бырабылыанньа начальникэ э. т. А. М. Кириллин) 38,7 балы хомуйан үһүс миэстэлэнна. Отделениеҕа 300 солк. харчынан бириэмийэ туттарыллар.

Биирдиилээн арендный бэдэрээтиэн үлэлиир ыаҥыыстыттар куоталаһыыларыгар «Мыйдаҕаайы» совхоз Соловьевтааҕы отделениетыттан ыаҥыыстыт **Д. Д. Федоров** бир фуражнай ынахтан 799 кг үүтү ыыр эбэһээтэлистибэтин 908 кг толорон бастаата.

«Мутудай» совхоз Тейдеөөҕү отделениетын ыаҥыыстыта **В. М. Захаров** биирдии фуражнай ынахтан 377 кг үүтү ыыр эбэһээтэлистибэтин 426 кг толорон иккис миэстэлэнна.

Арендный бэдэрээтиэн үлэлиир дьиэ кэргэттэр куоталаһыыларыгар Карл Маркс аатынан совхозтан Р. С. Барашков дьиэ кэргэнэ фуражнай ынах ахсыттан 486 кг үүтү ыыр эбэһэтэлистибэлээҕин 614 кг ыан бастаата.

Биэстэн үөһэ ыаҥыыстыттаах арендный бэдэрээтиэн үлэлиир фермалартан Карл Маркс аатынан совхозтан «Эрчим» коллектива (старшай И. Н. Рязанский) биирдии фуражнай ынахтан 492 кг үүтү ыыр эбэһэтэлистибэлээҕин 543 кг толорон бастакы миэстэни ылла.

Карл Маркс аатынан совхозтан Үрэх-Күөрэ ферма коллектива (старшай Л. Е. Баина) фуражнай ынах ахсыттан 486 кг үүтү ыыр эбэһээтэлистибэлээҕин 494 кг ыан иккис миэстэлэнна.

Коллективтарга: биирдиилээн арендный бэдэрээтиэн үлэлиир ыаҥыыстыттарга уонна арендный бэдэрээтиэн үлэлиир дьиэ кэргэттэрэ эбэһэтэлистибэлэриҥ толороботохторуунан иккис, үһүс миэстэлэр аналлаах ыыллыбыттар. Биэстэн үөһэ ыаҥыыстыттаах фермалар коллективтарыгар эмиэ ити бирдиилээн үһүс миэстэ аналлаах.

Маннык ыаҥыыстыттар көрдөрүүлэрэ Субуруускай аатынан совхоз, «Мутудай», «Бахсы» совхозтар түөрбэтэлэр.

Комсомольскай түбүктэр

●

Ыччат саҥа түмсүүтэ

Муус устар 10—11 күннэригэр Ытык Күөлгэ алта оройуон (Амма, Нам, Мэҥэ-Хаҥалас, Чурапчы, Уус-Алдан, Таатта) ыччаттара комсомольскай тэриллэлэр көҕүлэҕиннэриэн түмсиннэр мунньахтаатылар. Биһиги оройуоммутуттан дьыс киһиттэн саставтаах делегация баран кыттыбыт ыллар. Делегация составыгар комсомольскай тэриллэлэр секретардара, совхозтарга саҥа тэриллибит ыччат тэрийэччиэтэрэ, кырдьык учаастактан ферма үлэһитэрэ — ыччат барыа арааҥата — хабылыннар.

Мунньахха комсомольскай тэриллэрэ ыччат барыа арааҥата хабыллыбатын, киин материальнай, финансовай өртүнэн сүрүн проблемалара кыайан быһаарбатын бэлиэтэтилэр. Ыллыран эрэр «Ыччат» программалаах таах кумааҕыга эрэ киирэн эрэллэрин, үп-харчы суох буолуутун олохчо киирэллэрэ мараҥан буолуоҕун эттилэр.

Үйүн дьүүллэҥин комсомолу кытта биир сыаллаах-соруктаах, ыччат политическай-социальнай балаһыанньатыттан тутулуга суох, общественнай хайысхаҕа үлэлиир түмсүүнү тэрийэргэ диэн быһаарыллар. Түмсүү Устаабын бөлөхтөрүгэр, киин комсомолу, атын общественнай - политическай тэриллэри кытары хайдах сыһыанньахтаан киирэ көрдөстүн барда. Тиһэҕэр саҥа түмсүү комсомол республикатаагы уонна оройуоннардааҕы тэриллэриттэн коллективнай чилиэн быһыытынан киирэрэ Устаапка киллэрилиннэ. Бу түмсүү ыччат түһүгэр сыаллаах-соруктаах үлэлиэҕэ. Үлэни сүрүннэччилэриэн комсомол райкома уонна ыччат түмсүүтүн үрдүкү субэтэ буолуохтара. Түмсүүнү хайдах саҕалыырга элбэх эрдэ ыйытыктар «Саха ыччата», «Туһкулэ», о. д. а. Саха республикатыгыттан «Саха сирин ыччатын түмсүүтэ» диэн саҥаттаннар.

Оройуоннартан кэлбит делегация чилиэннэрэ күүһүнэн концерт көрдөрүлүннэ. Ытык Күөл олохтоохторо концертаан бэрэ астынан тарҕастылар.

М. ДАНИЛОВ.

„Дьиэ кэргэн" программа

ЫАЛ БУОЛУУ—ОЛОХ ОЛОРУУ

Иккиэн темаҕа диспут Мараалаайыга ыытыллыбыта. Лекциялар аҕаллыыннылар, онно маннык проблемнай боппуруостар туруорулуннулар: «Кыргыттар, дьахталлар аналбыт туохханый? Олоҕу салгыаҥын, оҕо төрөтүү, иитии дуу эбэтэр оссо атыннта дуу?», «Саха норуотун ахсаанын элбэтэргэ туугу гыныахха? Лекциялаах этиллибити барытын кытта сөбүлэһэр сөп дуо?», «Дьиэ кэргэн иитии, иитиллии хайдах барыахтааҕый? Онно кимиэ, аҕа, уол, кыыс ханнык миэстэни ылалларый?», «Аймахтаһыы, Аймаҕынан-иитиигэ эмиэ саҥа ыйытыт?», «Буруйдуу оҥоруулуу утары туох үлэни ыытыахха? Уолаттар, кыргыттар иитиллэх оруоллара», «Аныгы хаһаайкаҕа ким иитиллэ көрдөбүллэр».

Маннан салгыы «Саха дьахтара — нация төрдө» диэн лекциям ис хоһоонун, диспуутун кыттыбыт дьон саҥаларын хомуйбохтоох туран, биһиэхэ эриллэ.

Саха норуотун ахсаан өртүнэн элбэхтэ кэлсэтар, суолуннуһу тобула сатыыр буоллулар. Бу боппуруос биһиги, дьахталлары, туох-ханнык иннигэ долгутар. Маныаха биир улахан бириэмиэнэн элбэх эдэр дьон хаҥаммыҥнарыгар соботоҕун сылдьыыларын аҕаллар. Ити, биллэн турар, сөп. Аҥардас биһиги Мараалаайыбыттар 100-чэ үөл, 70-ча кыыс (18-тан 40-гар диэри саастаахтар) ыал буолбакка сылдьаллар. Ол бириэмиэнэ түүн буоллаҕа. Диспут ыытыллахтара ыччаттары атын наһилиэк, оройуон ыччаттарын кытта элбэхтэ көрүҥнэһэрдэр наадатын этиллэр, биллиҥнэн сулуустаатын биһирээтиллэр, дуруускалааһыны эргитэргэ эмиэ этиллэр. Төрөппүттэр бу боппуруостан туора туран хаалбакка, оҕолорун хомойот, өйүргэнэт гына сүбэлиэхтэрэ-комолоһоллар оҥоро наада диэн бикэр санааҕа кэллилэр. Былыр өбүгэлэрбит төрүөх тэнүбэтин диэн атыы улуустартан кэргэн кэлсэтэллэрэ. Итиннэ биһиэхэ эмиэ бааллар.

Ыал буолуу—олох олоруу төрдө. Эдэрдэри ыал оҥорор иннинэ моральнай да, материальнай да өттүнэн оҥорорбут наадалаах-дьыбар аҕаҕыт. Онуоха биһиги эпит суоллардыттан биирдэрэ эмиэ да ылыллан, дьайыылаах форма буола сайдара буоллар диэн баҕалаахпыт. Оттон атыы дьон этэллэриттэн, чуолаан, манныктары кытта сөбүлэспэппит:

Биириэн, иитиэ элбэх кэргэннэриэн кытта. Бастакытынан, элбэх кэргэннэх иитиэ элбэх оҕоломмот диэн этэллэр норуокка. Оччо тэҥэ бу саха иитиэн иитиллиитигэр, сиэрдэтэр-майытыгар, дьиэ кэргэн чэпчэки сайдыытыгар сөп түбэспэт. Дьиэ кэргэн олохтоох эдэрдэрэ аҕалар содуор быһыылаах аҕаҕыт.

Иккиэннэн, ыччаттары 16 саастарыттан ыал буоллаларын кэҥэтиллүүгэ туруорсар эмиэ сыыһа. Өбүгэлэрбитин олох ос-муоспута бөҕэтэ буһараҥ-хатараҥ. Маннык тыйыс айылҕалаах дойдуга бу дугас-талыгас өйдөөх эрэ буоллахха ыраах сылдьыахха сөбө. Арыгы курдук дьаат киниэлэр этэрин-хаанарын сүүйэ илиэ. Аныыс да бэйэхэрин айылыларыгар сөп түбэһэрэ. Онон киниэлэр эрдэ ыал буолуулларыгар эт-хаан, өй-санаа да өрүүнэн балачча ситаллэрэ. Биллиэн иитиэ эрэ барыта түүстүк, хамсаабат буолууттан, айылҕа алдьанньыттан, айылгыбыт кэбиллэнититтэн, о. д. а. үүс бириэмиэнэлэриэн доруобуйата айгыраата. Мас да масгаммат, суөҕу да көрбөт буолбут «чэпчэтиилэрбит», иҥэ-аҥа байылыат олохтонуута ыччат өбүгэр-саахтыгар төттөрү дьайыыны оҥорбута да мал дьах буохбатах. Атын иитиэн эпиэтинэс ылан иитиэхтэҕэр, көрүөхтэҕэр, бэйэлэрин да айахтарын будуммат, бэлэмнэ сылдьар ыччат эбэх.

Үсүһүэн, кыргыттартан талаллыаах эрэ өртүн талан үрдүк үөрэхтэниэрин туһунан боппуруос туруута дьахтар уонна эр киһи тэҥэ суох балаһыанньатын өссө дириҥэтиэ. Дьиэ түбүгэр ыга батталлыт, түөрт эркинтэн, эрдэриттэн атыны тугу да билбэт дьахталлар элбэхтэхтэриэн биэс өйө баттаҕын аҕыныаҕар дылгас диэн үөҕүү оҥостобут эргийэлэрэй? Аҥардастыы дьахтар бас билбит салаалара поруот хаһаабарык ыытыллыбыттар. Хоҥоонньо умнуоҕуоха. Хоҥоонньо бур, оҕуолаҕа. Маннык эр киһиэн аҕалыыхха диэбит да, биллиэнэ туругунан да, биллиэнэ учуутал, интеллигент киһи ессо аҕыйах. Онтуу буолуоҕа даҕаны. Дьахтар айылгытынан оҕоҕо быдан чугас, оҕоҕо ыга бодоруһарга, эрдэтэргэ дылы, «тэҥэрэтэргэ» киһи тан айдарыылаах киһи.

Дьахталлар үлэлиир, ыарыы, уоскуйуоҕуларын ыарыы туһунан кэлсэтии турара сөп. Киниэлэр биирдэн бэйэлэрэ 3—5 оҕолоноллорун, киниэлэри үлэлиир, үлэлии үчүгэй киһи тына ынтыгыларын сиэтиэр усулуобуйа үөскэтиллиэхтээх. Дьахтар, иҥэ социальнай харыскаллаах буолуохтаах. Дьиэ кэргэн үгүс үгэстэрдээх, бэйэ-бэйэни кытта ытыктаһыы баар, иҥэ-аҥа тэҥнэн сайдыыларыгар буоллахтарына, оҕо иитиллиитигэр сөптөөх усуйуобуйалар үөскэтиллиэхтэрин сөп.

Тердүүнэн, мэлтэх оҕону төрөтүүхтэрин сөптөөх дьон оҕолоноллорун хааччахтыыр, искусственнай сиэмэлэһиини киллэрэр эмиэ туһунан ыраах этиллэр киһиэхэ сүөҕүлүү сыһыанньаһыны саҥаталлар.

Бэсиһиэн, СГУ профессора Н. К. Антонов этэриэн, аныгы дьахталлар ыаар эрбэтин кытта бэрт быыдьаһан, өйдөөх-ыҥсуйан тахсар, оҕобут иитиититтэн куотан үлэлии барар үһүбүт. Итинник олохчо олох суох буолуо диэбэтиэн эрэҕэ, сэдэх. Онон дьахталлары барыларын хомуйуу сиэргэ баппат. Бастатык ыллаахха, үс оҕолоох хантан да туоратан юмэ ылар ньыа суох эдэр ыал ангардас аҕаларын хамнаһыгар хайдах аһаан-таҥнан олоруохтарай?

Алтыһынан, холбоһор, ыал буолар — проблема. Оттон олоҕу алдьатар, эрахсар ессо үүстүк. Арахсыбыт эрэ дьоҥу барытын демографияны алдьатыыга, сиэр-майы, толкуй өртүнэн сатаан суохха буруйдуур олоҥо суох. Итиннэ арахсыбыт көрүннэхтэр, буоллаҕа, өй-дүүлэрэ уонна эрахсаттыылары нолдьүргэтиннэриэ буруйдуурга кытта сөбүлэспэтэрэ буолуо диэн саныыбын. Көрүннэтэн арахсыбыт биир байыы баарбын да, итиннэ этиини утарабын.

Сөтүөнэн, эр киһи дьиэ кэргэнтэ оруоҕун үрдэтиннэхэ, аҕа авторитетын нөмөлөөхтэ дьахтары кытта сөбүлэһэбин. Ол эрэгэр киһи авторитета аҥардас дьахтарын эрэ туһуланнаах дуо? Дьиэ кэргэн үйэтлаах олохтоох, өй-санаа, сиэр-майы, культура, о. д. а. барыа өртүнэн эргиччи үрдүк таһымнаах оҥорорго тоҕоостоох да сордоммутуг иҥин, ыаллыбат түгэх элбэх. Биллиэн дааҕы дьахтара эрэ үчүгэй буолан, киһи эр туһунан күүһүнэн олорор дьиэ кэргэттэр суох буолбатахтар. Ийэ аҕыйах хонуҥнаах эмэ бардын да, аҕа, арыгылыы сүүрэр, ама, суох дуо? Сиэдэ буоллар олус бэрт буолуо этэ.

Е. СЛЕПЦОВА.

Ленинскэй нэдиэлэ

Муус устар 15 күнүттэн 22 күнүгэр диэри оройуон киниин оҕо библиотекатыгар Ленинскэй нэдиэлэ саҕаланна.

Бастакы күнүгэ библиотека үлэһиттэрэ Клавдия Егоровна Макарова уонна Марфа Николаевна Дьячковская үөрэнээччилэргэ «Ленин—биһиги сүрэхпитигэр» диэн темаҕа бэсиэдэлэри оҥордулар.

Иккис, үһүс уонна төрдүс кылаастар үөрэнээччилэриттэр улуу сирдьит Владимир Ильич Ленин оҕо саһын, олоҕун туһунан диафильмнары көрдөрдүлэр. Кырачааннар бэйэлэрин билиилэриттэр үгүһү эбиннилэр.

Үөрэнээччилэр Владимир Ильич Ленин туһунан оссо дириҥник билсиэхтэрин баҕарар буоллахтарына, библиотекаҕа тэриллибит книгэ быыстапкатыгар сылдьыахтарын сөп. Кыра уонна улахан саастаах оҕолорго туһунан книгэ быыстапкалара тэриллиннилэр. Маннык оҕолор Зоя Воскресенская, Мария Прилежаева уо. д. а. суруйааччылар Ленин туһунан айымньыларын кытта билсиэхтэрэ, көрүөхтэрэ. Киэн быыстапкаҕа сылдьыбатах тиэтэйиэх.

Л. НОГОНИЦЫНА.

✦ Коммунист сырдык мөрсүөнэ ✦

КОЛХОЗ ПРЕДСЕДАТЕЛЭ ЭТЭ

—Мин оччолорго колхозка суотчутунан үлэлиир этим. Биһиги колхозпут «Кыһыл сиэмэ» ити кэмнэ Волтоко сирэйгэр киирэрэ. Онно олорбут алта колхозтан түөрдэ кэлдүтэ. Бастаах биэрэгэр диэри колонон, суон дуулуг лэппиҥнэнэн колуоһалаан толиэгэ оҥорон, таһаҕаспыт дуомун тиэйэн 5—6 хонук эбэннэн тиэйбиппит. Аны борохуоту күүтэн талах тердүгэр нодиалэ кэриҥэ олорбуппут. Кырдьаҕас, ыарыһах дьоммут ыалдьыыта-сутуута ситиитэн саҕаламмыта.

Колхозпут ангардас дьахталлары кытта аахтахха, 40-са хаһаайыстыбалааҕа, 110 дуоҕалааҕа. Киниэлэртэн үлэни ыаайаатчылара кырдьаҕастары киллэрэн туран 40-са киһи эта. Сылгылыын, ынахтыын 300-и тахса орто баайдаахпыттан 20 колхозу, 30-са ынаҕы ылдьыбиппит. Онтон ордугун чэпчэки сыанаҕа государствоҕа туттарбыппыт.— диир Хатылы наһилиэгин ытык кырдьаҕа Петр Сергеевич Соловьев оҕонньор.

«Кыһыл сиэмэ» колхоз Кабэйиҥэ Ныдыыкы күөл куулатыгар Арыттаахха олохсуйбута. «Ыччат күүһэ» диэн Кабэйи оройуонун колхозун кытта холбоһон, «Ыччат күүһэ» диэн балык бултуур артыал буолбуттара. Председателиэн быыбар ыытан В. С. Мироновы талбыттара. Киниэн Өктөөп бырааһынныгар 2 бизнэс олорон үлэһиттэриэгэр сиэппитин иҥин буруйдаан үлэтиттэн уһулан кэбистиэхтэрэ. Ити кэмтэн ыла колхоз председателиэн Петр Сергеевич эбэммыта.

Кэргэнэ Клена Гавриловна Соловьева (Седалищева) 1935—1942 сс. оройуоннаҕы типографияҕа наборщигынан үлэлээбитэ. Кэнүүгэ ыытыы сайыныгар «Кыһыл сиэмэ» колхоз председателиэн анаабыттара. Иннэ тыман кэбүү маннайгы тэрээһиниэгэр юмэ үгүс үлэни ыыпыта. Кэбэйиҥэ ферма сэбиэдиссэйиэн күүһүн харыстаммакка үлэлээбитэ. Киниэлэр 1943 сыллаахха холбоспуттара. Сэрии кэмиэгэ тыыл үлэтигэр мөрсүүлэр барыа ыыһарҕаннары уйан, олох үөрүүтүн-хомолтотун, дьоҕун тэҥнэ көрсөн, биргэ билэн хүн бүтүнүгэ диэри олорон каллылар.

— Бу сотору-сотору таһыаттан, дьэ, билиҥ-маннык олохчо олох суох буолуо диэбэтиэн эрэҕэ, сэдэх. Онон дьахталлары барыларын хомуйуу сиэргэ баппат. Бастатык ыллаахха, үс оҕолоох хантан да туоратан юмэ ылар ньыа суох эдэр ыал ангардас аҕаларын хамнаһыгар хайдах аһаан-таҥнан олоруохтарай?

Алтыһынан, холбоһор, ыал буолар — проблема. Оттон олоҕу алдьатар, эрахсар ессо үүстүк. Арахсыбыт эрэ дьоҥу барытын демографияны алдьатыыга, сиэр-майы, толкуй өртүнэн сатаан суохха буруйдуур олоҥо суох. Итиннэ арахсыбыт көрүннэхтэр, буоллаҕа, өй-дүүлэрэ уонна эрахсаттыылары нолдьүргэтиннэриэ буруйдуурга кытта сөбүлэспэтэрэ буолуо диэн саныыбын. Көрүннэтэн арахсыбыт биир байыы баарбын да, итиннэ этиини утарабын.

Сөтүөнэн, эр киһи дьиэ кэргэнтэ оруоҕун үрдэтиннэхэ, аҕа авторитетын нөмөлөөхтэ дьахтары кытта сөбүлэһэбин. Ол эрэгэр киһи авторитета аҥардас дьахтарын эрэ туһуланнаах дуо? Дьиэ кэргэн үйэтлаах олохтоох, өй-санаа, сиэр-майы, культура, о. д. а. барыа өртүнэн эргиччи үрдүк таһымнаах оҥорорго тоҕоостоох да сордоммутуг иҥин, ыаллыбат түгэх элбэх. Биллиэн дааҕы дьахтара эрэ үчүгэй буолан, киһи эр туһунан күүһүнэн олорор дьиэ кэргэттэр суох буолбатахтар. Ийэ аҕыйах хонуҥнаах уонна эмэ бардын да, аҕа, арыгылыы сүүрэр, ама, суох дуо? Сиэдэ буоллар олус бэрт буолуо этэ.

Е. СЛЕПЦОВА.

Аҥаас партийнай мунньахха

Муус устар 15 күнүгэр Эриник Эристины аатынан совхоз коммунистарын аҥаас партийнай мунньахтара буолла.

Партийнай комитет чилиэннэриэн атын үлэҕэ барбыт таб, И. Н. Аммосов оннугар М. М. Монастырев талыллыбыта. Мунньах коммунист салайааччылар. Хоптоҕо уонна Хадаар сельсовет Советтарын председателлэрэ Р. Р. Иванов, В. А. Никонов үлэлэрин отчуоттарын иннитэ. Коммунистар бу табаарыстарга наһилиэннэриэн кытары үлэни күүһүрдэриэх сүбалаатылар.

С. ПОПОВ.

Рынок тыына

Ытарҕа мунньахтан иһиттэххэ

Майаҕа Лена илин эҥэриэҥэ түөрт оройуон эргиэнин салайаачыларын уонна совхозтарын түмсүүлэригэр сылдьыбыппыттан быһа тутан кэпсиэргэ сананным. Оннук улахан быһаарылаах үүраах-дьаһал оонньо ылыллыбатаҕа буолан баран, сиэ интэриэйинэй этиилэр иһиллитэлээбиттэрэ. Ону тэҥэ, төбө даҕаны ытарҕа мунньах буоллар, Совмин Председателин солбуйаачы И. Д. Черов «Холбос» бырабылыанньатын председателэ Д. Д. Попов, эргиэнтэ сыһыаннаах атын да дьон кытыннылар.

Атын сирдэртэн аһыүөлү, о. д. а. араас наадалааҕы тоҕо тардан аҕалан далэччи атыылыыр туһунан кэпсэтии, сэрэйиллэрин курдук, турбатаҕа. Миэстэҕэ баары, чуолаан, кэтэх хаһаайыстыба, биирдиилээн дьон огорор, булар бородуукталарын, хайдах тыһан хомуйар, астыыр туһунан санаа атастаһыллыыта. Ол тоҕото, бука, ойдөөрө буолуо. Биирдэн, республика таһыттан тиэллэн аҕалыллар аны улаханнык кэмчитийиһи. Д. Д. Попов кэпсиириэн буоллаҕына, аһы-үөлү биэрээччилэри кытта былырыыҥҥы кэммэйиэн дуогабар сиэ баар курдук. Ол эрээри дьиҥ дьыалатыгар балаһыанньа улаханнык молтөөн даҕаны тахсыан көҥүлэ эбит. Д. Д. Попов манныгы этта. Комбикорму ааспыт кааналта 32 тыһ. тоннаны биэриэх буолан баран, 18 эрэ тыһыынчатын тиксэрбиттэр. Аны туран иккис кааналы өлүүтэ букатын даҕаны чуолкайдана илик үһү. Туорах бурдук саппааһа соҕуруу үс эрэ ыйдааҕы хаалла диэн эмиэ киһи ытырыктатар чахчытын эттилэр. Сахарбытын 1 тыһ. тонна хорҥуннэн сарбыйбыттар. Промтовар сорох көрүүнэригэр уруккутаабар 2 төгүл аччаабын баар. Чэ, онтон да атыы барыта ноҕүрэйиэ өртүгэр даанайдар аҕалыллыннылар. Иккиһиэн, бэйэбитигэр даҕаны өгөбүлларбыт аҕыйыыр туруктаах. Биллэрин курдук, саҥа балаһыанньа совхозтар огорон таһаарыыны кэтэтиллэрин үчүгэйдик көрүлээбэт буолла. Билитин үгүс сирдэргэ ыһыы-ынан сарбыйан эрэллэр. Ол курдук, республика үрдүнэн хортуоппуй баа-һыната 700-чэҕэ тэнгэрыбиллибэтэ. Сорох оройуоннар (ол иһигэр биһиги) нэһилиэннэрэ бөҕөрөрин өр-үүт комбинатыгар хомуйан астатар буолбуттар. Ону райпотребсоюзтар утарсаллар. Дьиҥнээх, киниилэргэ конкуренция үөскэтиллэ тыа олохтоохторутар барыларыгар туһалаах буолуон сөп эбит. Кылайар, сатыыр буоллахтарына, сельсоветтар даҕаны сүүрэн-кэтэн соҕотуоннаалаатылар эҥ-ким да ону боппот. Буолан баран өссө хас совхозтан кыараата. Итиэ тэбиитигэр эбитэ дуу, хортуоппуй, урут 24 тыһ. тонна былаанынарын оннугар, бэйэл сыччах 18 тыһ. тонна эрэ эргиэнтэ туттарыллыахтаах.

Онон бэйэҕэ баары сыасым курдук тутан, үчүгэйдик астаан нэһилиэннэҕэ остуолугар таһаарыы суоллата хаһаанньытаҕар даҕаны улаатар. Ол иһин райпотребсоюзтар, кыратта, 4-5 астыыр сыаҕы тарыныахтээхтэр, диэтэ «Холбос» салайаачыта. Холобур, халбаһыны, бурдук астары (общепиты киллэрбэкэ туран), утахтары огорор уонна оҕуруот, сир астарын астыыр сыахтар баар буолуохтаахтар. Маны таатталар маҕаһыыннара кураанахсыйан иллэҥсийбит продавецтарын үлэлэтар былаанныахтарын мунньах кыттыылаахтара бэркэ сэҥээрдилэр. Кырдьык даҕаны, кураанах прилавгы хас киһи маныахтаҕый? Итиэ эрээри халбаһы сыахтара, эттэрэ бүтэн, туран хаалыталыыллар.

Онон бу мунньахха эти хомуйуу туһунан балачча тардыалаһыылаах кэпсэтии буолла. Үүт эмиэ таарыллыбна. Эргиэн дьоно, биллэн турар, ыал уонна совхоз торботуларын бүүс-бүтүннүү райпотребсоюзка үмүрү тардан киллэрэн астаныллыахтаах дэстилэр. Совхоз директордара ону соччо-бачча өйүүллэрэ билиҥ. Ону таһаарыы ыарыыта диэн ааттаабыт. Ол аҕыс ыйтан ыарыыта диэн ааттаабыт. Ону ыарыыта диэн ааттаабыт. Ону ыарыыта диэн ааттаабыт. Ону

Е. М. Каженкина аан бастаан эмчит буолуутуттар итинник тыллары эдбөөн истибита, сэниэнин, хомуруйуу да суох буолбатаҕа. Ол туспаахха төбө ыараханы түбэстит эрэ кийи билэн эрдэҕэ. Билигин кини норуот эмчита буоларын туоһулуур дастабырыаннаалаах, сүүһүнэн дьон махталларын ылбыт кийи.

«Сүрөҕим ыалдьарыттан, температурам үрдүгүттэн сап-салыбырас буолан хаалбытым. Систиттэн сотолуннаҕым ахсын ыыта сылдьар этим. Онтунам бинир сеанс кэнниттэн суох буолла. Күнүс 3 часка сеанс ылан тахсаат утуйбутум. Сарсыарда 6 часка бинрдэ уһуктубутум. Ыарыым суох буолан хаалбыт, аньыйбат даҕаны. Бэйэм да сөхтүм. Евдокия Митрофановнаҕа махталбытын тиэрдэбин, инникитин да льэгэо үөрүүнү аҕала сылдьарыгар, уһун, кытаанах доруобуйаны баҕарабын» диэн суруйар Орджоникидзевскай оройуонун Улахан Аан бөһүөлэгин олохтоохо Г. С. Григорьева. Кини бинр дойдулааҕа Н. Н. Прохоров 1981 сыллаахха хаһыһардыы сылдьан сиһин улаханык тымныытан ыалдьыбыт. Инки тегуллан соҕуруу курорка сылдьыбыт. Абалаахха эмиэ эмтэммит. Ол да гынан сиһэ ыалдьан аалан ыалдьар, хаанын баттаһына үрдүк, куһаҕаныык утуйар эбит. Кини Евдокия Митрофановнаттан 5 сеансы ылбыт. Ол кэнниттэн бу курдук суруйбут: «Бэйис сеанс кэнниттэн олох чэпчэтим. Өссө 5 сеансы ылар кийи олох үчүгэй буолуо эбит. Аны кэлэр күннэрэ буоллахпына, үөрүүнэн кэлиэм. Күнү Евдокия Митрофановна, бу кэлэн дуһаҕын биэрэн туран эмтээн барбыккар улахыан-улахан сахаттыы байыыба, уруй-айхал буоллун! Дьоллоох буол!».

Петр Николаевич маннайгы сеансын ылыан иннинэ хаанын баттаһына 170—100 эбит буоллаҕына, сеанс ыллаҕын кэнтэ күн 130—90 буолбут, сиһин марыыта мүлүрүйбүт.

Норуот эмчиттэрэ

«Эн дьолгун быыһаан ылаары үлэлиибин»

— Тэрэпээн кыыһа Дуунньа бнотогукан эмтээччи буолбут үһү, — диир аҕамсыйа барбыт кийи.

— Эс, кийи барыта бнотоктанан, — аргыһа улаханнык сэгэрбэт.

Чурапчы 80 саастаах кырдьаҕаһа М. Ф. Догдокова сүүһэхтэрэ, сүрөҕэ ыалдьарын иннин, баҕар, туһалаарай диэн Евдокия Митрофановнаттан көрдөспүт. «Сүрдээҕин чэпчэтим. Дьоннор унуохтуун көммүт курдукун диэллэр», — диэн үөрэр Мария Федоровна.

— Доҕоор, бастаан мин да итэҕэйбэт этим. Ча, боруобалаан көрүөххэ дии саанан сеанс ылбытым. Иккис сеанспын кыайан ылбакка, атахпынан куоппутум — ноҕоруускаламмыппын. Үс күн сыныаннан баран кэлэн эмиэ ылбым. Үөспэр саастаахпын. Онтукабын туттаран көрдүм, хайа диэки имэрийтэрэбин да, ол диэки сүүрэлии сылдьар. Онтон аны бэрсэн, суһал комону ыытыртардым. Хамсаттарыа суохтаах эбиппин. Үчүгэйдик дьарыктанара, үөрөнэрэ буоллар хайаан да нуустаах эмчит буолуо этэ. Сеанс биэрэриэр утуйан кэбиһэр. Утуйуом суоҕа дии саныыбын. Сиэтарарын барытын истэ-

Евдокия Митрофановна мунүүтэҕэ даҕаны сүөм түһэн дуу, наҥылыйан дуу олорбутун көрбүт ааҕыах буолуо. Кийи кыаҕын таһынан таҥымныыр, сороҕор дьоҥҥо сөхтөрөр энергията кини ити-уратытын ыытта, баҕар, сибэкстаах буолаарай?

Ханна үлэлээбит сиригэр пропагандист, эрчин хаһыатын таһараччы кини, тэриллэҕэ ыытыллар дьаһалдар сценарийдара эмиэ Дуся суох суруллубат үлэтигэр ааҕаллаах баһаам элбэх литератураны конспектыыр, ааҕар. Дьахтар комитетыттар, эдэр ыал кулуубугар эмиэ кини суох табыллыбаттар. Быһата, хамыаһа суох үлэтэ баттаҕынааҕар үгүс. Ол диэбэккэ, үлэтинэн эрэ мунурданар хайа да дьахтардааҕар ордук хаһаайка — остуола мэлдьи өлгөм астаах, дьиэ-уота сибэккинэн чэлгийэр, кийи эрэ кута-сүрэ тохтуох иҥ кинрбэх. Кыргыттарыттан улахана Наташа бу күннэргэ Благовещенскайдааҕы тыа хаһаайыстыбатын институтун бүтэрэн, экономист идэтин ылан кэллэ. Муся СГУ студенната. Кыргыттар иккиэн харахтаах ха эрэ хайдаатар көрэ сэбэрэлээхтэр, эмиэ ол тэҥэ үтүө-мааны майгылаахтар, саахыматчыттар, инстэнньэҥнэр, асчыттар. Быһата, кийэ барахсан кыаммыытын, үөрэҕин ылбыт дьон.

Бинрдэ саанан көрдэххэ, Евдокия Митрофановна хара сүүһүөҕэр туруоттан дьон туһа диэн олорбут кэриэтэ. Кийэ кэргэн улаханнык оҕото буолан, кыраларын көрүү кинизэ сүктэриллэрэ. Кэргэн тахсан баран бастаан кыайан бэйэтэ көрөн, аҕаларын үрдүк үөрэххэ үөрэттэрбитэ. Оттон оҕолор... Дьүөгэлэриттэн да кини сылаанын билбэтэх, бука, суоҕа буолуо. Ким эмиэ ыарыйдын, ыараханнык түбэстин, истибэтэххинэ да Дуся тиийбит диэн быһа этиэххин сөп.

«Эн бинр мичээртин көрөөрү, эн дьолгун быыһаан ылаары үлэлиибин» диэн бэйэтин блокнотугэ суруйбута кини олөөҕүн девиһэ диэтэххэ, бука, сыыстарыахпыт суоҕа. Онтук кийи норуот эмчитин аатын бу күннэргэ саҥа ылбыт Е. М. Каженкина. Кини үлэлиир «Кэскил» медицинскэй кыра предприятиетын (директор С. А. Неустроева) эмчиттэрин бириҥээдэтэ бу күннэргэ дуогабардаах «Мындаҕаайы» совхозуттар үлэлии кэллэ. Ол дьону ыытта сылдьар айыылаах үс норуот эмчиттэн бинрдэстэрэ биһиги бинр дойдулаахыт Е. М. Каженкина. Көҥүл, нуустаах саанаалары баҕарыаҕыҥ кинилэргэ.

М. СИДОРОВА.

ЭҺЭРДЭЛИИБИТ!

Күнү кэргэммин, аҕабытын ТОЛСТОУХОВ Семен Семеновичы 55 саанын туолбутунан итэтик, истигник, иҥ сүрэхтэн долгуйан туран, эҥэрдэлиибит. Биһиги туспутуттар истиҥ ыраҥньыт, сылаас талталын кийи • барҕа баҕыыбаны тиэрдэбит. Кырдьаары билбэкэ мэлдьи үөрэ-көтө, уһуннук, дьоллоохтук олоруоргэр уонна ыстаал курдук ыытаанах доруобуйаны баҕарабыт.

Кэргэннэр, оҕолоруг Сардаана, Саргы, Юра, Гоша, Айта.

ҮӨРЭХХЭ ЫҺГЫРАБЫТ

13 №-дээх Одьулуунаабы ОПТУ 1991—1992 сс. үөрэх дьылыгар маннык идэлэргэ үөрэнээччилэри ылар:

ситэтэ суох орто үөрэҕи бүтэрбиттэри

—массыынаны оройуонуур слесарь уонна тракторист - машинист;

орто үөрэҕи бүтэрбиттэри

—химико - бактериологическай анализ лаборана (үөрэнии болдьоҕо 1 сыл, үөрэх балаҕан ыйын 1 күнүттэн саҕаланар);

—«С» категориялаах шофер быраабтаах тыа хаһаайыстыбатын электромонтера (үөрэнии болдьоҕо—1 сыл, үөрэх алтынньы 1 күнүттэн саҕаланар);

—каменщик, оһохчут (үөрэнии болдьоҕо—1 сыл, үөрэх алтынньы 1 күнүттэн саҕаланар);

—тыа сирин кулууттарыгар киниэни көрдөрөр уонна библиотекарь үлэтин толорор быраабтаах культ-тэрийэччи (үөрэнии болдьоҕо—1 сыл, үөрэх балаҕан ыйын 1 күнүттэн саҕаланар);

—«С» категориялаах шофер (үөрэнии болдьоҕо—6 ый, үөрэх сэтинньи 1 күнүттэн саҕаланар);

—туоһунан/быһан уонна маҥнаан кыһан оноҕуу маастардара (үөрэнии болдьоҕо—2 сыл, үөрэх балаҕан ыйын 1 күнүттэн саҕаланар);

Үс сыллаах группаны бүтэрээччилэр идэни ылбыттарын таһынан орто үөрэҕи бүтэраллэр.

Барыы үөрэххэ ылыллыбыттар уопсай дьиэнэн, үлэҕэ кэтар, утуйар уонна форменнай таҥастарынан, аһылыгынан уонна стипендиянан хаччыллаллар. Барыы группаларга хаһаайыстыбаны, тэриллэни ыытта дуогабардаахтар ылыллаллар.

Директор-эстигар бэриллэр сайабылыанньаҕа маҥнык документтар сыыарыллаллар: автобиография, үөрэҕи туоһулуур документ дьиэнэҥэ, төрөөбүн туһунан свидетельство, паспорт, 085У №-дээх медицинскэй ыспыраапка, шофер группатыгар киирэччи идэтигэр сөп түбэһэрин туоһулуур медсправка, үөрөммит, үлэлээбит сиргэн характеристика, дьиэ кэргэн туоһулуур ыспыраапка, 3х4 кэмэйдээх алта фотокарточка, үлэ книжкэтин куопуйата, хаһаайыстыбаттан, предприятиеттан дуогабар.

Училищеҕа ылыы экзамена суох.

Документтары тутар комиссия муус устар 1 күнүттэн үлэлиир.

Биһиги адырыспыт: 678708. Чурапчы оройуона, Одьулуун нэһилиэгэ, ОПТУ.

Телефоннарбыт: 21-104 уонна 24-342.

ДИРЕКЦИЯ.

Талтыыр кэргэним, иҥэм, кийиппит

ТРОФИМОВА Октябрина Виссарионовна

эмиэ ыалдьан өлбүтүн, дириҥник курутуйан туран, барыы дьүөгэлэриҥэр, доҕотторуҥар биллэрэбит.

Кэргэнэ, оҕото, аймахтара.

Талтыыр кыысыыт, балтыбыт, эдьиийбит

ТРОФИМОВА Октябрина Виссарионовна

эмиэ ыалдьан өлбүтүн, дириҥник курутуйан туран, барыы аймахтарыгар, табаарыстарыгар биллэрэбит.

Ийэтэ, аҕата, быраата, убайдара, саҥаһа.

«Кэскил» кооператив коллектива биирдэ үлэлиир табаарыспытыгар Трофимов Николай Михайловичка кэргэнэ

ТРОФИМОВА Октябрина Виссарионовна

ыарахан ыарыыттан өлбүтүнэн дириҥ кутурҕанын тиэрдэр.

Сылаг сельскэй Советын президиума Уйун Күөл олохтоохо

ТРОФИМОВА Октябрина Виссарионовна

эдэр саанытар ыарахан ыарыыттан хомолтолоохтук өлбүтүнэн кэргэнигэр, оҕотугар, чугас дьонноруҥар дириҥ кутурҕанын тиэрдэр.

Биирдэ үөрэммит табаарыспыт «Кэскил» кооператив столяра Трофимов Николай Михайловичка кини талтыыр кэргэнэ

ТРОФИМОВА Октябрина Виссарионовна

сөҥүмардык өлбүтүнэн дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Целевой заем оннуҥар квитанция ылбыттар бу күннэргэ түргэнник кэлэн сбербанк отделениетыгар кэлэн заемга уларыттарыҥ.

Сбербанк администрацията.

Дуобат фестивала

Оройуонтан быйыл иккис сылын дуобат фестивала ыытылынна. Онно 60 кийи кыттыыны ылла. Ол иннигэр 12 спорт маастарыгар кандидат, элбэх бастаны разрядтаахтар бааллар. Аны ити дьаһалга 10-тан 70-гар диэри саастаахтар тардылыннылар.

Түмүккэ 9 оонньууттан иккитигэр таҥнаһан Хайахсыттан рабочай Афанасий Алексеев кыайыылааҕынан буолла. Иккиһи өрөмуоннуур-тутар учаастак бухгалтера Роман Седалищев (7 очколаах), үсүһү Дирпиттан Юрий Попов (6,5 очколаах) ылылар. Кыайыылаах 200, иккис миэстэлээх 100, үһүс миэстэлээх 75 солк. бириэмийэлэннилэр.

Саамай кырдьаҕас кыттааччы 70 саастаах Евдокия Федоровна Абрамова, эдэр, кэскиллээх оонньоччу Амон Романов (Чурапчы орто оскуолата) аналлаах бириэмийэни ылылар. Володя Никутов (Чурапчы орто оскуолата) куһаҕана суохтук оонньоон эмиэ бириэмийэлэннэ. Оттон VI кылаас үөрэнээччитэ Сережа Новгородов (Чурапчы) оройуон бинр куустаах дуобатчытын Иван Лазаревы кыайан, көрөөччүлэри улаханнык соһутта.

П. БАРАХСАНОВ.

Күнү аҕыйыбит, «Почуот Знака» орден кавалера, үлэ ветерана

ИВАНОВА Мария Гавриловна

эмиэ ыалдьан өлбүтүн, дириҥник курутуйан туран, барыы үөлэһиэхтэриэр, доҕотторуҥар биллэрэбит.

Балыстара, бырааттара, аймахтара.

Хадаар сельскэй Советын президиума, отделение совета, партийнай тэриллэтэ колхознай тутуу ветерана

ИВАНОВА Мария Гавриловна

ыалдьан өлбүтүнэн чугас дьоҥуҥар, аймахтарыгар дириҥ кутурҕаннарын тиэрдэллэр.

Мугудай сельсоветын президиума, олохтоох орто оскуола коллектива оскуола директорыгар Иванов Владимир Петровичка талтыыр эдьиийэ, үлэ ветерана, Хадаар нэһилиэгин олохтоохо

ИВАНОВА Мария Гавриловна

өлбүтүнэн дириҥ кутурҕаннарын тиэрдэллэр.

Оройуоннааҕы кини балыыһа администрацията, партийнай, профсоюзнай тэриллэрэ Хатылы участокай балыыһатын санитарката

АРЖАКОВА Екатерина Михайловна

эдэр саанытар хомолтолоохтук өлбүтүнэн чугас дьоҥуҥар, аймахтарыгар, табаарыстарыгар дириҥ кутурҕаннарын тиэрдэллэр.

Редактор П. И. ПОПОВ.

НАШ АДРЕС: 678700, с. Чурапча, ул. Карла Маркса, 26 каб. ТЕЛЕФОНЫ: редактор—21-332, отделы—21-265, общий—21-505.

Учредитель газеты «Саҥа олох» — районный Совет народных депутатов, соучредитель — райком КП РСФСР.
Газета издается на якутском языке, выходит по вторникам, четвергам и субботам.
Индекс газеты 54967. Объем—1 усл. печ. лист. Тираж — 4130.

ЗАКАЗ № 49. Чурапчинская районная типография Госкомпечати Якутской ССР, с. Чурапча, ул. Карла Маркса, 26 каб.